

معرفت‌شناسی

www.kotab.ir

سرشناسه: مطهری، مرتضی، ۱۲۹۸ - ۱۳۵۸.

عنوان و نام پدیدآور: معرفت‌شناسی/مرتضی مطهری.

مشخصات نشر: تهران: بینش مطهر، ۱۴۰۰.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۷۹۵-۰۱-۱

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

موضوع: مطهری، مرتضی، ۱۲۹۸ - ۱۳۵۸ -- دیدگاه درباره شناخت (فلسفه اسلامی)

موضوع: شناخت (فلسفه اسلامی)

رده بندی کنگره: BBR۱۴۷۷

رده بندی دیویی: ۱۸۹/۱

شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۶۲۵۴۶

www.ketab.ir

معرفت‌شناسی

مؤلف: متفکر شهید استاد مرتضی مطهری رحمته الله علیه

ناشر: بینش مطهر چاپخانه: مرکز چاپ و نشر اسراء

نوبت چاپ: اول- ۱۴۰۰ شمارگان: ۵۰۰ قیمت: ۳۳۰۰۰ تومان

* لطفاً نظرات ارزشمند خود را به دبیرخانه طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری یا به آدرس

hashemi4693@gmail.com ارسال نمایید.

* جهت راه‌اندازی طرح و هماهنگی امور مربوطه با دبیرخانه تماس حاصل فرمایید.

آدرس: تهران، خیابان دکتر شریعتی، نرسیده به میدان قدس، خیابان رضایی، خیابان جورابچی،

کوچه عابدی، بن‌بست اطلسی، پلاک ۹۰، مؤسسه فرهنگی بینش مطهر.

تلفن: ۰۲۱-۲۲۲۳۸۰۴۹ و ۰۲۱-۲۲۶۷۶۵۳۸ و ۰۲۱-۲۲۶۷۶۵۳۸ و نمابر: ۰۲۱-۲۲۶۷۶۵۳۸

آدرس سایت: www.bineshemotahar.ir

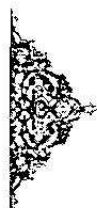
فهرست مطالب

مقدمه.....	۱۰
درس اول: معنا و امکان شناخت.....	۱۳
کتاب سوالات انگیزشی و امتحانی.....	۱۳
اهمیت و معنای شناخت.....	۱۴
اهتمام مکاتب به امر شناخت.....	۱۵
عنایت اسلام به شناخت.....	۱۶
عدم تلازم میان دانایی و شناخت.....	۱۶
طرح مباحث.....	۱۷
امکان شناخت.....	۱۸
۱. سوفسطایی ها.....	۱۸
۲. مکتب شکاکان.....	۱۸
۳. نظریه افلاطون.....	۱۹
۴. مکتب مادیین.....	۲۰
۵. مکتب الهیون.....	۲۱
۶. مکتب عرفا و بعضی فلاسفه.....	۲۱
خلاصه بحث.....	۲۱
جریان های شناخت شناسی در دنیای اسلام.....	۲۲
۱. مکتب اشعری و اهل حدیث.....	۲۲
۲. مکتب وهابیت.....	۲۳
۳. مکتب «اخباری گری».....	۲۳
۴. مکتب اجتهاد.....	۲۴
درس دوم: امکان شناخت از دیدگاه قرآن.....	۲۶
کتاب سوالات انگیزشی و امتحانی.....	۲۶
بررسی نظریه پیرهون.....	۲۷
طرح مسأله شناخت از نظر قرآن.....	۲۸
توهم تأیید مکتب شک در قرآن.....	۲۹
شواهد امکان نیل به یقین از منظر قرآن.....	۳۰
۱. داستان حضرت آدم علیه السلام	۳۰
۲. امکان رسیدن به علم الهی.....	۳۲

۳۳.....	۳. استعمالات متعدد واژه یقین
۳۴.....	۴. دعوت به شناخت
۳۵.....	درس سوم: منابع و ابزار شناخت (۱)
۳۵.....	ک. سوالات انگیزشی و امتحانی
۳۶.....	آیا انسان در ابتدای تولد دارای شناختی است؟
۳۷.....	منابع و ابزار شناخت
۳۷.....	۱- منبع طبیعت و ابزار حواس
۳۸.....	ضعف نظری علم جدید
۳۹.....	دیدگاه اسلام
۴۰.....	۲- منبع عقل و ابزار استدلال
۴۱.....	نظر قرآن
۴۱.....	دلایل اعتبار عقل در قرآن
۴۱.....	۱. آیه سوره مبارکه نحل
۴۲.....	۲. اقامه برهان و قیاس
۴۲.....	۳. دعوت به تعقل و تفکر
۴۳.....	۴. فلسفه تاریخ و فلسفه احکام
۴۳.....	۵. نشان دادن راه‌های خطای عقل
۴۴.....	اولین گشاینده باب عقل
۴۵.....	درس چهارم: منابع و ابزار شناخت (۲)
۴۵.....	ک. سوالات انگیزشی و امتحانی
۴۶.....	۳- منبع دل و ابزار تزکیه نفس
۴۷.....	نظر قرآن درباره دل
۴۷.....	شواهد قرآنی
۴۷.....	۱. آیه سوره عنکبوت
۴۷.....	۲. آیه سوره مبارکه انفال
۴۸.....	۳. آیه سوره مبارکه بقره
۴۸.....	۴. آیه سوره مبارکه کهف
۴۹.....	شواهد روایی
۵۳.....	۴- تاریخ
۵۴.....	فلسفه تاریخ در قرآن
۵۵.....	تفاوت درس آموز بودن تاریخ با طبیعت

۵۶.....	تفاوت تاریخ با جامعه‌شناسی
۵۶.....	۵- شخصیت‌های تاریخی
۵۷.....	۶- قرآن
۵۹.....	درس پنجم: مراحل و درجات شناخت
۵۹.....	ک سوالات انگیزشی و امتحانی
۶۰.....	مکاتب یک مرحله‌ای
۶۱.....	مکاتب چند مرحله‌ای
۶۳.....	نظریه طرفداران ماتریالیسم دیالکتیک
۶۳.....	مراحل شناخت از نظر فلاسفه اسلامی
۶۴.....	شناخت حسی و ویژگی‌های آن
۶۶.....	شناخت عقلی و گستردگی آن
۶۸.....	شناخت آیه‌ای
۷۱.....	درس ششم: شناخت تعقلی
۷۱.....	ک سوالات انگیزشی و امتحانی
۷۳.....	مقدمات شناخت تعقلی
۷۴.....	خصوصیات شناسایی «علمی» و «تعقلی»
۷۷.....	تحلیل شناخت علمی
۷۷.....	۱. جنبه معنوی شناخت علمی
۷۸.....	۲. تعمیم بعد از آزمون
۸۲.....	تفاوت استقراء و تجربه
۸۳.....	۳. عدم انحصار شناخت به شناسایی «علمی» و محدودیت آن
۸۵.....	متدینین حس زده!
۸۵.....	ضعف جهان‌بینی علمی
۸۶.....	روش شناسایی در علوم ریاضی
۸۸.....	درس هفتم: روش شناخت در معارف الهی
۸۸.....	ک سوالات انگیزشی و امتحانی
۸۹.....	روش شناخت در معارف الهی
۹۰.....	موضوعات ایمان در قرآن
۹۱.....	ایمان به غیب
۹۳.....	مقصود از حجب مطلق

۹۴.....	کیفیت دعوت قرآن به ایمان
۹۵.....	نظریه اول: دعوت به تعبد
۹۵.....	نظریه دوم: دعوت به معرفت
۹۶.....	راه معرفت از نظر قرآن
۹۷.....	نحوه اطلاعات ما از اشیاء محسوس عالم
۱۰۰.....	روان ناخودآگاه و دو خصوصیت آن
۱۰۱.....	کشف روان ناخودآگاه و «شناخت آیه‌ای»
۱۰۲.....	مقایسه شناخت ابراهیم علیه السلام و شناخت روانکاوان
۱۰۳.....	تفاوت شناخت علمی با شناخت دینی
۱۰۴.....	درس هشتم: ملاک شناخت
۱۰۴.....	کے سوالات انگیزشی و امتحانی
۱۰۵.....	تعریف حقیقت از نظر علمای قدیم و اشکالات مطرح شده
۱۰۷.....	تعاریف دیگر حقیقت
۱۰۷.....	۱. سازگاری و توافق
۱۰۸.....	وجه بطلان این نظریه
۱۱۰.....	۲. مفید بودن
۱۱۰.....	نظر قرآن درباره تلازم میان حقانیت و مفید بودن
۱۱۱.....	۳. نسبیّت حقیقت
۱۱۴.....	۴. تأیید عملی و تجربی
۱۱۶.....	درس نهم: معیار شناخت
۱۱۷.....	فرق «ملاک» و «معیار» شناخت
۱۱۸.....	شناخت «خودمعیار»
۱۱۹.....	اتهام به علمای اسلامی
۱۲۰.....	منطق عمل
۱۲۱.....	معیار شناخت از نظر منطق جدید
۱۲۲.....	تأثیر «منطق عمل» در عقائد مذهبی
۱۲۳.....	اشکالات وارد بر «منطق عمل»
۱۲۳.....	اشکال اول
۱۲۴.....	اشکال دوم
۱۲۵.....	اشکال سوم
۱۲۶.....	نمونه‌هایی از فرضیه‌های غلط و نتیجه درست

بسم الله الرحمن الرحيم

پس از حمد و تسبیح خدای تعالی، سلام و درود خویش را به روان پاک استاد شهید مرتضی مطهری نثار می‌دارم که با شعاع فروزان خود، مردگان را حیات بخشید و به ظلمت‌ها نور افشاند، معلم شهیدی که پس از گذشت چند دهه از شهادتشان آثار و مآثر باقیمانده از آن فقیه سعید همچنان از طراوت و سرنوشتی خاصی برخوردار بوده و جوابگوی بسیاری از مسائل و نیازهای فکری جامعه می‌باشد. از این رو ولی معظم فقیه آثار ایشان را به عنوان مبنای فکری نظام جمهوری اسلامی معرفی نموده است.

در طول سالیان پس از شهادت ایشان در تنظیم و چاپ آثار استاد، زحمات زیادی صورت پذیرفته که جای تقدیر و تشکر دارد؛ اما با توجه به تجربه مستمر طرح مطالعاتی آثار شهید مطهری و بازخورد نظرات مخاطبین و اندیشه‌جویان، لزوم بازنگری در نحوه چینش مطالب استاد، مشهود می‌باشد؛ بنا به ضرورت فوق دبیرخانه بینش مطهر اقدام به بازنگری و بازسازی آثار ایشان نموده است.

ویژگی‌های کتاب «معرفت‌شناسی»

- ۱- در سیر مطالعاتی بعد از کتاب نهجی به نهج البلاغه (که حلقه واسطی میان سطح چهار طرح بینش مطهر و کتب قبلی طرح می‌باشد)، کتاب معرفت‌شناسی به عنوان طلّیعه مباحث اصول عقاید تنظیم و جایابی شده است.
- ۲- این کتاب شامل نه درس و دو ضمیمه می‌باشد که بخش اصلی کتاب تلفیقی از مباحث استاد شهید در سه مجموعه سخنرانی در خصوص معرفت‌شناسی تحت عناوین «منابع شناخت»، «مسأله شناخت» و «معارف قرآن» می‌باشد.